

Prima instanță: Judecătoria Economică de Circumscripție (jud. Gh. Muntean)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. N. Budăi, V. Efros, I. Muruianu)

DECIZIE

16 mai 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecători

Oleg Sternioală
Iurie Bejenaru
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de Întreprinderea Mixtă „Casa Blanca IPB Imobil Group” Societate cu Răspundere Limitată,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Banca Comercială „Investprivatbank” Societate pe Acțiuni, în proces de lichidare, împotriva Întreprinderii Mixte „Casa Blanca IPB Imobil Group” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la încasarea datoriei și a penalității,

împotriva încheierii din 15 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a ț ă:

La 20 iulie 2010 BC „Investprivatbank” SA, în proces de lichidare, prin intermediul lichidatorului Ion Ropot, a depus cerere de chemare în judecată împotriva ÎM „Casa Blanca IPB Imobil Group” SRL solicitând încasarea sumei de 4922, 32 de euro, echivalentul în lei la data executării hotărârii.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că în cadrul procesului de lichidare a BC „Investprivatbank” SA a fost reziliat contractul de locațiune din 29 aprilie 2008 încheiat între ÎM „Casa Blanca IPB Imobil Group” SRL, în calitate de locatar și BC „Investprivatbank” SA, în calitate de locator. La 12 august 2009 a fost eliberată încăperea amplasată pe str. Al. Șciusev, nr.33, mun. Chișinău, cu suprafața totală de 63, 4 m.p., etajul II, conform actului de predare-primire a obiectului semnat de ambele părți.

A menționat că rezultând din data eliberării și transmiterii spațiului către locator (12 august 2009) și din contractul de locațiune, datoria ÎM „Casa Blanca IPB Imobil Group” SRL pentru chirie constituia de 4474,84 de euro, care nu a fost restituită.

A indicat că în temeiul pct. 5.2 din contract, locatarul s-a obligat față de locator la plata unei penalități în mărime de 0, 1 % din suma plății pentru chirie sau pentru serviciile comunale neachitate pentru fiecare zi de întârziere, dar nu mai mult de 10 % din suma datoriei, dacă în decurs de două luni după expirarea termenului de plată locatarul nu efectuează plata pentru chirie sau pentru serviciile comunale. Astfel, urmează a fi încasată și penalitatea în sumă de 447, 50 de euro.

Prin hotărârea din 13 decembrie 2010 a Judecătoriei Economice de Circumscripție s-a încasat de la ÎM „Casa Blanca IPB Imobil Group” SRL în beneficiul BC „Investprivatbank” SA a datoriei în sumă de 4474,84 de euro și a penalității în sumă de 447, 50 de euro, convertiți în lei moldovenești la cursul Băncii Naționale a Moldovei la momentul executării; s-a încasat de la ÎM „Casa Blanca IPB Imobil Group” SRL taxa de stat în sumă de 148 euro, convertiți în lei moldovenești la cursul Băncii Naționale a Moldovei la momentul executării.

La 19 februarie 2018 ÎM „Casa Blanca IPB Imobil Group” SRL a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 13 decembrie 2010 a Judecătoriei Economice de Circumscripție. Concomitent a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului.

Prin încheierea din 15 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a respins demersul ÎM „Casa Blanca IPB Imobil Group” SRL cu privire la repunerea în termen a cererii de apel; s-a restituit ÎM „Casa Blanca IPB Imobil Group” SRL și reprezentantului Ana Glușenco cererea de apel împotriva hotărârii din 13 decembrie 2010 a Judecătoriei Economice de Circumscripție, cu toate actele anexate, ca fiind depusă în afara termenului legal.

La 28 martie 2018 ÎM „Casa Blanca IPB Imobil Group” SRL a declarat recurs împotriva încheierii din 15 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău solicitând casarea acesteia, cu restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului s-a invocat că instanța a interpretat a mod eronat legea.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de apel a adoptat încheierea contestată la 15 martie 2018, iar ÎM „Casa Blanca IPB Imobil Group” SRL a declarat recurs la 28 martie 2018, ceea ce denotă că recursul este declarat în termen.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat, prin prisma argumentelor invocate în recurs și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de ÎM „Casa Blanca IPB Imobil Group” SRL întemeiat și pasibil de fi admis, cu restituirea cauzei la rejudecare în instanța de apel, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 426 alin.(3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu art. 427 lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind pricina spre rejudecare.

Din materialele cauzei rezultă că la 19 februarie 2018 ÎM „Casa Blanca IPB Imobil Group” SRL a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 13 decembrie 2010 a Judecătoriei Economice de Circumscripție. Concomitent s-a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului (f.d.30-34).

În conformitate cu art. 369 alin.(1) lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Prin încheierea din 15 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art. 369 alin.(1) lit.b) Cod de procedură civilă, s-a respins demersul ÎM „Casa Blanca IPB

Imobil Group” SRL cu privire la repunerea în termen a cererii de apel; s-a restituit ÎM „Casa Blanca IPB Imobil Group” SRL și reprezentantului Ana Glușcenco cererea de apel împotriva hotărârii din 13 decembrie 2010 a Judecătoriai Economice de Circumscripție, cu toate actele anexate, ca fiind depusă în afara termenului legal (f.d.61-67).

În conformitate cu art. 362 alin. (1), (3) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art.116.

În temeiul art. 116 alin. (1), (3) Cod de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Instanța de apel a reținut că cererea de declarare a apelului era de 20 de zile de la comunicarea hotărârii motivate și cererea de apel urmă a fi depusă până la data de 03 ianuarie 2011, însă, în speță, cererea de apel a fost depusă la 19 februarie 2018, adică peste un 7 ani, 1 (una) lună și 16 zile din momentul pronunțării hotărârii.

La acest capitol, Colegiul notează că instanța de apel priplit a dispus respingerea cererii ÎM „Casa Blanca IPB Imobil Group” SRL de repunere în termenul de declarare a apelului și restituirea cererii de apel ca fiind depusă în afara termenului legal.

În contextul dat, Colegiul consideră necesar a cita prevederile art. 362 alin.(1) Cod de procedură civilă (în redacția Legii nr. 244 din 21 iulie 2006, în vigoare în perioada de referință, la data adoptării hotărârii), conform cărora termenul de declarare a apelului este de 20 zile de la data comunicării hotărârii motivate, dacă legea nu dispune altfel, chiar dacă apelul a fost depus anterior. Termenul de apel curge și în cazul comunicării concomitente a hotărârii și a somației de executare.

De altfel, la materialele cauzei lipsesc probe ce ar dovedi faptul comunicării pârâtului a hotărârii adoptate și pronunțate la 13 decembrie 2010, or, textul procesului-verbal al ședinței de judecată denotă adoptarea și pronunțarea hotărârii integrale în lipsa pârâtului. Mai mult ca atât, lipsesc confirmări, scrisori de însoțire ce ar proba expedierea în adresa pârâtului a hotărârii adoptate și pronunțate la 13 decembrie 2010 în perioada respectivă.

Colegiul relevă că instanța de apel invocând norma de drept ce prevede declararea apelului în termen de 20 de zile din momentul comunicării hotărârii motivate, fără a stabili cert data comunicării hotărârii motivate apelantului, concluzionează că ÎM „Casa Blanca IPB Imobil Group” SRL urma să declare apel până la data de 03 ianuarie 2011 inclusiv. Or, nu este clar din care prevederi legale, înscrisuri, instanța de apel a stabilit această dată limită, în condițiile când norma stabilește expres calcularea începutului curgerii termenului de apel de la data comunicării hotărârii motivate.

În conformitate cu art. 242 alin.(1) Cod de procedură civilă (în vigoare în perioada de referință), hotărârea se pronunță imediat după dezbaterile pricinii. Redactarea hotărârii motivate poate fi amânată pe un termen de cel mult 15 zile, însă partea ei introductivă și dispozitivul trebuie să fie comunicate de instanță în aceeași ședință în care s-au încheiat dezbaterile judiciare. Dispozitivul hotărârii pronunțate trebuie semnat de toți judecătorii din completul de judecată și anexat la dosar.

În contextul normei citate, pornind de la faptul că redactarea hotărârii motivate putea fi amânată pe un termen de cel mult 15 zile, Colegiul precizează că nicidecum nu putea fi calculată data limită rezultând din data pronunțării hotărârii plus termenul de atac.

În această ordine de idei, Colegiul precizează că instanța de apel pentru a determina dacă apelantul s-a încadrat sau nu în termenul de declarare a apelului, urma să stabilească dată comunicării hotărârii judecătorești, ceea ce necesită a fi luat în considerare la rejudecarea cauzei.

În conformitate cu art. 116 alin.(4) Cod de procedură civilă, repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

La caz, instanța de apel, cu referire la prevederile art. 116 alin.(4) Cod de procedură civilă, a accentuat că apelantul a cunoscut despre existența hotărârii la 08 noiembrie 2017, însă a declarat apel la 19 februarie 2018, cu omiterea termenului de 30 de zile de când a aflat despre hotărârea adoptată.

În atare circumstanțe, Colegiul precizează că este de obligația instanței de apel de a stabili respectarea prevederilor legale de către apelant, pornind de la textul normei legale și de la îndeplinirea de către instanță a atribuțiilor sale, or, nu doar apelantul are obligații. Astfel, instanța de apel cunoscând cert că norma de drept statua dreptul de declarare a apelului din momentul comunicării hotărârii integrale, urma să verifice data comunicării hotărârii și să concluzioneze în raport cu aceste circumstanțe.

De altfel, instanța de apel la constatarea tardivității cererii de apel depuse de ÎM „Casa Blanca IPB Imobil Group” SRL prin prisma art. 116 alin.(4) Cod de procedură civilă, a avut ca punct de reper data de 08 noiembrie 2017, data când apelantul ar fi cunoscut despre existența hotărârii contestate, însă a ignorat data comunicării acesteia apelantului, care nici nu a fost stabilită de instanța de apel.

Colegiul consideră irelevantă ipoteza instanței de apel precum că pârâțul cunoscând despre pretenția reclamantului, prin citarea legală la judecarea cauzei în fond, urma să manifeste diligență și să se folosească cu bună credință de drepturile garantate de lege. Or, confirmarea ce, în opinia instanței de apel, ar atesta citarea legală a pârâțului nu reprezintă decât o copie a citației, însă dovadă de recepționare a acesteia de către pârât sau comunicarea acesteia nemijlocit pârâțului, contra semnătură, lipsesc la materialele cauzei.

De altfel, la materialele cauzei lipsesc probe ce ar dovedi faptul expedierii în adresa pârâțului a hotărârii adoptate și pronunțate la 13 decembrie 2010, or, textul procesului-verbal al ședinței de judecată denotă adoptarea și pronunțarea hotărârii integral, însă confirmări de expediere lipsesc atât la data pronunțării, cât și ulterior.

Mai mult ca atât dispoziția legală referitor la expedierea copiei hotărârii pronunțate către partea în lipsa căreia s-a pronunțat, era în vigoare și în acea perioadă. Or, art. 259 Cod de procedură civilă (în vigoare în perioada de referință) statua că participanților la proces care nu s-au prezentat în ședință de judecată li se trimite copia de pe hotărârea judecătorească în cel mult 7 zile de la emiterea hotărârii motivate.

În consecință, Colegiul relevă că instanța de apel la rejudecarea cauzei urmează a lua în considerare aspectele menționate *supra* și să stabilească încadrarea apelantului ÎM „Casa Blanca IPB Imobil Group” SRL în termenul legal de declarare a apelului ținând cont de dispozițiile exprese ale normei de drept. Or, instanța de apel a considerat

neconvingătoare argumentele apelantului referitor la imposibilitatea depunerii cererii de apel împotriva hotărârii primei instanțe în termen legal.

În conformitate cu art. 27 alin.(1) Cod de procedură civilă, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecării, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare.

Pornind de la principiul respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6 Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 al Constituției Republicii Moldova și art. 5 Cod de procedură civilă, relevat și în jurisprudența CtEDO, circumstanțele relatate generează casarea încheierii contestate. Or, menținerea acesteia, în condițiile enunțate, nu ar constitui decât o îngrădire a posibilității pentru partea apelantă de a-și valorifica drepturile procedurale conform normelor în vigoare, garantate atât de legislația națională, cât și de Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, precum și îngrădirea accesului la justiție.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat, cu casarea încheierii instanței de apel din 15 martie 2018 și restituirea cauzei la rejudecare în instanța de apel, la etapa primirii cererii de apel.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. b), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Întreprinderea Mixtă „Casa Blanca IPB Imobil Group” Societate cu Răspundere Limitată.

Se casează încheierea din 15 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Banca Comercială „Investprivatbank” Societate pe Acțiuni, în proces de lichidare, împotriva Întreprinderii Mixte „Casa Blanca IPB Imobil Group” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la încasarea datoriei și a penalității, cu restituirea cauzei la rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, la etapa primirii cererii de apel.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Oleg Sternioală

Judecători

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic